

Sygn. akt I ACa 687/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 sierpnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Hanna Nowicka de Poraj (spr.)
Sędziowie:	SSA Barbara Górczanowska SSO del. Krzysztof Hejosz
Protokolant:	st.sekr.sądowy Beata Lech

po rozpoznaniu w dniu 28 sierpnia 2013 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa Stowarzyszenia (...) w W.

przeciwko J. C.

o zapłatę

na skutek apelacji strony powodowej

od wyroku zaocznego Sądu Okręgowego – Sądu Gospodarczego w Kielcach

z dnia 14 marca 2013 r. sygn. akt VII GC 311/12

oddala apelację.

I ACa 687/13

UZASADNIENIE

Powód Stowarzyszenie (...) w W. domagał się zasądzenia od pozwanego J. C. kwoty 1.072,28 zł. wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu tytułem wynagrodzenia z umowy licencyjnej na publiczne odtwarzanie utworów.

Pozwany nie udzielił odpowiedzi na pozew ani nie brał udziału w rozprawie.

Wyrokiem zaocznym z dnia 14 marca 2013 r, sygn. akt VII GC 311/12, Sąd Okręgowy w Kielcach zasądził od J. C. na rzecz Stowarzyszenia (...) w W. kwotę 880 zł z odsetkami w wysokości 13% w stosunku rocznym od kwot: 44 zł od dnia 16.04.2011r., 44 zł od dnia 6.12.2011r., 44 zł od dnia 9.12.2011r., 44 zł od dnia 10.12.2011r., 88 zł od dnia 13.12.2011r., 44 zł od dnia 8.12.2011r., 44 zł od dnia 15.12.2011r., 44 zł od dnia 29.12.2011r., 44 zł od dnia 16.01.2012r., 44 zł od dnia 16.02.2012r., 44 zł od dnia 16.03.2012r., 44 zł od dnia 16.04.2012r., 44 zł od dnia 16.05.2012r., 44 zł od dnia 16.06.2012r., 44 zł od dnia 16.07.2012r., 44 zł od dnia 16.08.2012r., 44 zł od dnia 16.09.2012r., 44 zł od dnia 16.10.2012r., 44 zł od dnia 16.11.2012r. i z każdorazowymi ustawowymi odsetkami do dnia zapłaty oraz kwotę 205,82

zł tytułem kosztów procesu (punkt I), oddalił powództwo w pozostałej części (punkt II), wyrokowi w pkt. I nadał rygor natychmiastowej wykonalności (punkt III).

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu 5 kwietnia 2011r. strony zawarły umowę licencyjną na publiczne odtwarzanie utworów w lokalu prowadzonym przez pozwanego - Salon (...) w B. przy ul. (...). W § 5 pkt 1 i 3 umowy strony określiły wynagrodzenie na kwotę 44 zł. miesięcznie zastrzegając, że nie obejmuje ono podatku od towarów i usług (VAT). Zgodnie z § 6 pkt 1 wynagrodzenie było płatne do 15 następnego miesiąca. W § 11 umowy strony zastrzegły, że zmiany umowy wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności. W § 10 umowy pozwany zobowiązał się do zapłaty wynagrodzenia autorskiego w kwocie 44 zł. za miesiąc marzec 2011r. w terminie do dnia 30.04.2011r. W okresie od 22.11.2011r. do 31.10.2012r. powód obciążył pozwanego fakturami VAT w kwotach po 54,12 zł, w tym podatek VAT stanowił kwotę 10,12 zł., obejmujące wynagrodzenie za okres od kwietnia 2011r. do października 2012r. Pismem z dnia 1.10.2012r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty dochodzonej pozwem oraz wypowiedział umowę licencyjną ze skutkiem na dzień 31.10.2012r.

Oceniając powyższe fakty Sąd Okręgowy uznał, że powództwo jest uzasadnione częściowo, to jest do kwoty 880 zł. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od upływu terminów płatności określonych w fakturach na podstawie art. 43 ustawy z dnia 4.02.1994r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (t.j. Dz.U. z 2006r. Nr 90 poz. 631 z późn. zm.).

Sąd Okręgowy oddalił powództwo co do kwoty 192,28 zł. stanowiącej podatek VAT doliczony przez powoda do wynagrodzenia za miesiące od kwietnia 2011r. do października 2012r. Sąd ten wskazał, że zgodnie z § 5 pkt 1 umowy pozwany był zobowiązany do zapłaty na rzecz powoda z tytułu publicznego odtwarzania utworów w lokalu kwoty 44 zł. miesięcznie. Wynagrodzenie to nie obejmowało podatku od towaru i usług na co wskazywał wprost pkt 3 tego postanowienia umowy. Fakt zmiany przepisów tj. ustawy z dnia 11.03.2004r. o podatku od towarów i usług skutkujący opodatkowaniem od dnia 1.04.2011 r. wynagrodzenia autorskiego objętego umowami zawartymi przez powoda podatkiem VAT w stawce 23 %, nie oznacza automatycznie obciążenia tym podatkiem pozwanego. Nie sposób zakwestionować, że podatek ten jest elementem cenotwórczym co oznacza, że sprzedawca towarów czy usług kalkulując cenę ma prawo do wliczenia do niej podatku VAT. Jednakże o tym, czy podatek wchodzi w skład ceny, a w tym przypadku wynagrodzenia, decyduje każdorazowo treść umowy łączącej strony, która określa prawa i obowiązki stron. Zawarta przez strony umowa określała wynagrodzenie na kwotę 44 zł. miesięcznie. W takiej też wysokości wynagrodzenie pozwany był obowiązany płacić co miesiąc na rzecz powoda. Fakt, że począwszy od dnia 1.04.2011r. wynagrodzenie autorskie zostało opodatkowane podatkiem VAT w wysokości 23 % nie oznacza, że powód mógł jednostronnie obciążyć tym podatkiem pozwanego, doliczając go do wynagrodzenia w kwocie 44 zł. Załączony przez powoda dokument z dnia 21.04.2011r. podpisany przez pozwanego nie oznacza, że doszło do zmiany umowy w formie przewidzianej w

§ 11 przez zmianę wysokości wynagrodzenia określonego w § 5 pkt 1 umowy.

Doliczenie do wynagrodzenia w kwocie 44 zł. podatku VAT w kwocie 10,12 zł. oznacza zmianę wynagrodzenia przez jego podwyższenie, a zatem zmianę umowy wymagającą dla jej ważności zachowania przez strony formy pisemnej.

W ocenie Sądu Okręgowego powód nie wykazał aby strony w formie pisemnej zmieniły treść umowy w części dotyczącej wysokości wynagrodzenia ustalonego w § 5, upoważniającej go do żądania od pozwanego począwszy od kwietnia 2011 r. do października 2012 r. wynagrodzenia w kwocie po 54,12 zł miesięcznie.

Jako podstawę wydania wyroku zaocznego Sąd Okręgowy wskazał przepis art. 339 § 1 k.p.c. a o do nadania rygoru natychmiastowej wykonalności - art. 333 § 1 pkt 3 kpc. O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na zasadzie art. art. 100 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc przyjmując, że powód wygrał spór w 82%, a poniósł koszty w kwocie 251 zł. (opłata od pozwu - 54 zł., wynagrodzenie pełnomocnika - 180 zł., opłata skarbową - 17 zł.).

Wyrok Sądu Okręgowego w części oddalającej powództwo **zaskarżyła apelacja strona powodowa**. Apelująca zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego polegające na naruszeniu przepisu art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia z dnia 05.07.2001r. o cenach, przepisu art. 8 ust. 2a ustawy o podatku od towarów i usług oraz przepisu art. 56 k.c. i

65 k.c. - poprzez ich niezastosowania, w wyniku czego Sąd I Instancji nie uwzględnił, iż począwszy od dnia 1.04.2011 r. działalność powoda, jako organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi została objęta podatkiem od towarów i usług, który to podatek jest elementem cenotwórczym, zatem na mocy przepisu art. 8 ust. 2a ustawy o podatku od towarów i usług powinien zostać doliczony do kwoty wynagrodzenia autorskiego (ceny) dochodzonego przez powoda.

Ponadto strona powodowa zarzuciła naruszenie przepisów procesowych, które miało wpływ na treść wydanego w sprawie wyroku. tj. przepisu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie zapisu zawartego w § 5 ust. 2 umowy licencyjnej z dnia 5 kwietnia 2011 r, nr (...) na publiczne odtwarzania utworów w lokalu prowadzonym przez pozwanego i przyjęcie, iż mimo że strony w dacie zawarcia umowy określiły, że wynagrodzenie autorskie nie obejmuje podatku VAT (jest wynagrodzeniem netto), powód nie był uprawniony do doliczenia podatku VAT do wynagrodzenia autorskiego. od daty gdy taki obowiązek został nałożony na powoda przez ustawodawcę.

Wskazując na powyższe, strona powodowa wniosła o zmianę wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach w zaskarżonym zakresie, tj. w części oddalającej powództwo — pkt II i uwzględnienie żądania pozwu w całości oraz zasądzenie od pozwanej należnych kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych a w razie nieuwzględnienia powyższego wniosku - uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie w uchylonym zakresie sprawy Sądowi Okręgowemu w Kielcach do ponownego jej rozpoznania wraz z rozstrzygnięciem o kosztach instancji odwoławczej.

SĄD APELACYJNY ZWAŻYŁ CO NASTĘPUJE.

Apelacja powoda jest nieuzasadniona. Zaskarżony wyrok jest trafny i brak jest podstaw do jego wzruszenia. Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za własne prawidłowo poczynione przez Sąd Okręgowy ustalenia faktyczne, jako znajdujące oparcie w zgromadzonym materiale dowodowym, ocenionym przez ten Sąd w granicach zakreślonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c. Akceptuje również oceny prawne wyrażone przez ten Sąd na gruncie ustalonego stanu faktycznego i wnioski wyciągnięte z tych ocen. Zarzuty apelacyjne podniesione przez pozwanego nie mogły skutkować poczynieniem odmiennych ustaleń i ocen w kwestionowanych zagadnieniach.

W szczególności nie może odnieść skutku zarzut naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie zapisu zawartego w § 5 ust. 3 umowy licencyjnej. Zapis ten stwierdzający jedynie, że wynagrodzenie autorskie nie obejmuje podatku VAT, nie uprawniał powoda do jednostronnego doliczania podatku VAT do wynagrodzenia autorskiego od daty, gdy taki obowiązek został nałożony na powoda przez ustawodawcę. Takiego uprawnienia, wbrew zarzutom apelacji, nie można z powołanego zapisu wywieść, bowiem jak trafnie zauważył Sąd pierwszej instancji, strony mogą swobodnie umówić się co do tego, czy podatek VAT będzie czy też nie będzie elementem wynagrodzenia. W przedmiotowej umowie strony wyraźnie określiły, że podatek VAT nie jest elementem wynagrodzenia, zważywszy, że w chwili zawarcia umowy taki obowiązek podatkowy w odniesieniu do praw autorskich nie istniał. Strony nie przewidziały też, że w razie wprowadzenia takiego podatku w odniesieniu do praw autorskich, wynagrodzenie ulegnie automatycznemu zwiększeniu o stawkę podatku VAT, chociaż w punkcie 3 § 5 umowy uzgodniły waloryzację wynagrodzenia stosownie do wzrostu przeciętnego wynagrodzenia.

Jak wYJAŚNIŁ Sąd Najwyższy w cytowanej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku uchwale z dnia 21 lipca 2006r sygn. III CZP 54/06 (OSNC 2007/5/66), art. 1 ust. 2 ustawy o cenach z 1982 r. umożliwił przerzucenie w umowie na nabywcę ciężaru opodatkowania podatkiem od towarów i usług nabytego przez niego towaru lub usług, jednak przepis ten nie stanowił podstawy prawnej do dochodzenia od nabywcy ceny obejmującej podatek od towarów i usług, jeżeli umowa zawarta przez strony nie przewidywała jako elementu ceny tego podatku. Wniosek ten Sąd Najwyższy uznał za aktualny także na gruncie ustawy z dnia 5 lipca 2001 r. o cenach (Dz.U. Nr 97, poz. 1050 ze zm.) oraz ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. Nr 54, poz. 535 ze zm.). Obowiązek zapłaty zwiększonego wynagrodzenia przez kontrahenta może wynikać jedynie ze zmiany umowy. Dotyczy to także sytuacji, w której żądanie zapłaty zwiększonego wynagrodzenia jest następstwem zmiany stawki podatku od towarów i usług. Jeżeli strony w umowie nie zawarły stosownych postanowień co do konsekwencji ewentualnej zmiany stawki podatku od towarów i

usług, lub też nie doszło do zmiany umowy, to brak jest podstaw do domagania się zapłaty równowartości tego podatku jako części wynagrodzenia.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny uznał apelację strony powodowej za bezzasadną i oddalił ją w oparciu o przepis art. 385 k.p.c.